Eduskunta, Tulevaisuusvaliokunta

Asiantuntijalausunto 4.4.2017 Fida International ry., toiminnanjohtaja Harri Hakola

Teema: Miten kehitysavun, kehitysmaatutkimuksen ja kehityspolitiikan keinoin voidaan edistää kestävää kehitystä?

Kansalaisjärjestöjen, ulkoministeriön sekä kehitysmaatutkimusta harjoittavien toimijoiden yhteistyö on välttämätöntä. Kestävä kehitys on useiden toimijoiden toiminnan tulos. Siksi ne tulisi saattaa yhteiselle foorumille jo alusta lähtien. Kehitysmaatutkimus tuottaa puolueetonta tutkimustietoa, joka voi tarkastella eri tieteenalojen näkökulmasta ilman taustalla vaikuttavaa kehityspoliittista paino(s)tusta. Tutkimus pystyy antamaan tietoa kehityspolitiikan toteutumisesta ja vaikutuksista.
Kehitysavun ohjaukseen vaikuttavat kehityspoliittiset linjaukset perustuvat ajankohtaisten tapahtumien, kuten kriisien tai näkyvien suurvaltapoliittisten muutosten seurauksiin ja mielipideilmastoon. Kehitysyhteistyötoimijoista tulee usein kehityspolitiikan toteuttajia rahoituksen ohjaavan vaikutuksen kautta. Tutkimuksen tuoma lisäarvo jää käyttämättä ja tieto jälkiviisaudeksi, jos sitä ei tuoda kehityspoliittiseen keskusteluun. Yhdessä nämä voisivat edistää kestävää kehitystä.

Kehitysapu ei voi juosta trendien perässä rooli muuttuvassa toimintaympäristössä.
Kehitysyhteistyön konsepti on muuttunut ajan saatossa kehitysavusta muihin muotoihin, kuten kumppanuuteen ja kehittyvien maiden oman vastuun ottamiseen kehityksestä. Tutkimus antaa kuvaa sosioekonomisesta kehityksestä ja siihen tarvittavasta yhteiskunnallisesta muutoksesta. Kehitysapu voi edistää kohdennettuna määrättyjä sektoreita, joita eri maat tukevat oman kehityspoliittisen linjauksen mukaan. Kehitysavun pitkäkestoisin ja pysyvin tulos aikaansaadaan, kun tuetaan ihmisten mahdollisuutta vaikuttaa omaan elämäänsä ja toimeentuloon sekä peruspalveluiden ja oikeuksien, kuten esimerkiksi lasten koulunkäynnin, toteutumiseen. Kehittyvien maiden yhteiskunnallisia kehitysprosesseja ei voi muuttaa hetken mielijohteesta aina, kun tukea antavan maan painotukset vaihtuvat. Kehityspoliittisten painotusten vaihtelu valtasuhteiden vaihtuessa eduskuntavaalien jälkeen ei tuota kestäviä kehitysprosesseja, joilla kansalaisyhteiskunnan toiminnan perusasioita rakennetaan.

Kehitysmaatutkimuksen rooli kestävän kehityksen rakentajana. Kehitysyhteistyön tuloksellisuudesta tarvitaan puolueetonta tietoa. Tutkimustieto on eettisesti valvottua ja sille on määritelty omat kriteerit. Tutkimus ei aseta yhteiskunnan monimuotoisuutta kehitystapahtumia rajoittavaksi tekijäksi vaan tutkii sitä avoimesti. Kehityspoliittinen linjaus ja sen toteutus on usein rajattu arkiseen toimintaympäristöön jättäen ihmisten oman arvomaailman hyödyntämättä. Kehitysavulla on poliittinen, uskonnollinen ja kulttuurinen vaikutus eikä se siten toimi tyhjiössä. Kehitysmaatutkimus tuo näiden keskinäisen riippuvuuden selkeämmin esille myös kestävää kehitystä edistävinä tekijöinä.

Kehityspolitiikan tulisi olla riittävän puolueetonta toimiakseen. Kehitysyhteistyötä rahoittavalla taholla on luonnollisesti oikeus ja velvollisuus seurata varojen käyttöä ja tuloksellisuutta.

Kehityspoliittinen linjaus tapahtuu normatiivisen, taloudellisen ja tieto-ohjauksen kautta. Kestävän kehityksen edellytyksenä on sen selkeä määrittely sekä toimintojen tuottavuuden, elinvoimaisuuden, ekologisen ja sosiaalisten toimintojen huomioiminen paikallisilla, kansallisilla ja globaaleilla tasoilla. Kehityspoliittisen ohjauksen tulisi olla myös riittävän poliittisesti sitoutumatonta kuten kehitysavun on edellytetty olevan linjauksissa ja ohjeistuksessa.

Kansalaisyhteiskunnan toimijat luovat yhteyksiä kehitysyhteistyön, Suomen kehityspolitiikan ja kehitysmaatutkimuksen välille. Säännöllinen dialogi kehitystoimijoiden kesken luo mahdollisuuden jatkuvaan oppimisprosessiin. Globaalissa maailmassa vuoropuhelu on tärkeää. Kun yhteiskunta on kehittymätön, myös hyvinvoinnin rakenteet ja tutkimus ovat kehittymättömät. Ruohonjuuritason kehitysyhteistyössä kansalaisjärjestöt toteuttavat omaa kehitysagendaansa ja tuloksena syntyy yhteyksiä, jotka tuottavat tutkimukselle mahdollisuuden ja sen myötä tietoa kehityspolitiikan toimivuudesta.
Parhaimmillaan tämä luo edellytyksiä pysyville muutoksille, rauhanomaisille ratkaisuille, työllistymismahdollisuuksille sekä mielekkäille vapaa-ajan aktiviteeteille. Toimiva kansalaisyhteiskunta luo edellytyksiä myös toimivalle yritystoiminnalle ja hyvälle valtion demokratiakehitykselle. Yhteisesti sovittuja tavoitteita, kuten Agenda 2030, on lähdetty toteuttamaan yhteiskuntasitoumuksella. Se kutsuu toimijat ja kansalaiset mukaan. Kehitysapu, kehitysmaatutkimus ja kehityspolitiikka luovat yhdessä tien kestävälle kehitykselle.

www.fida.info

https://www.fida.info/kirkko-keskella-kylaa-puhtia-kansalaisyhteiskunnalle/